

AXANDRIA.

TIJDSCHRIFT

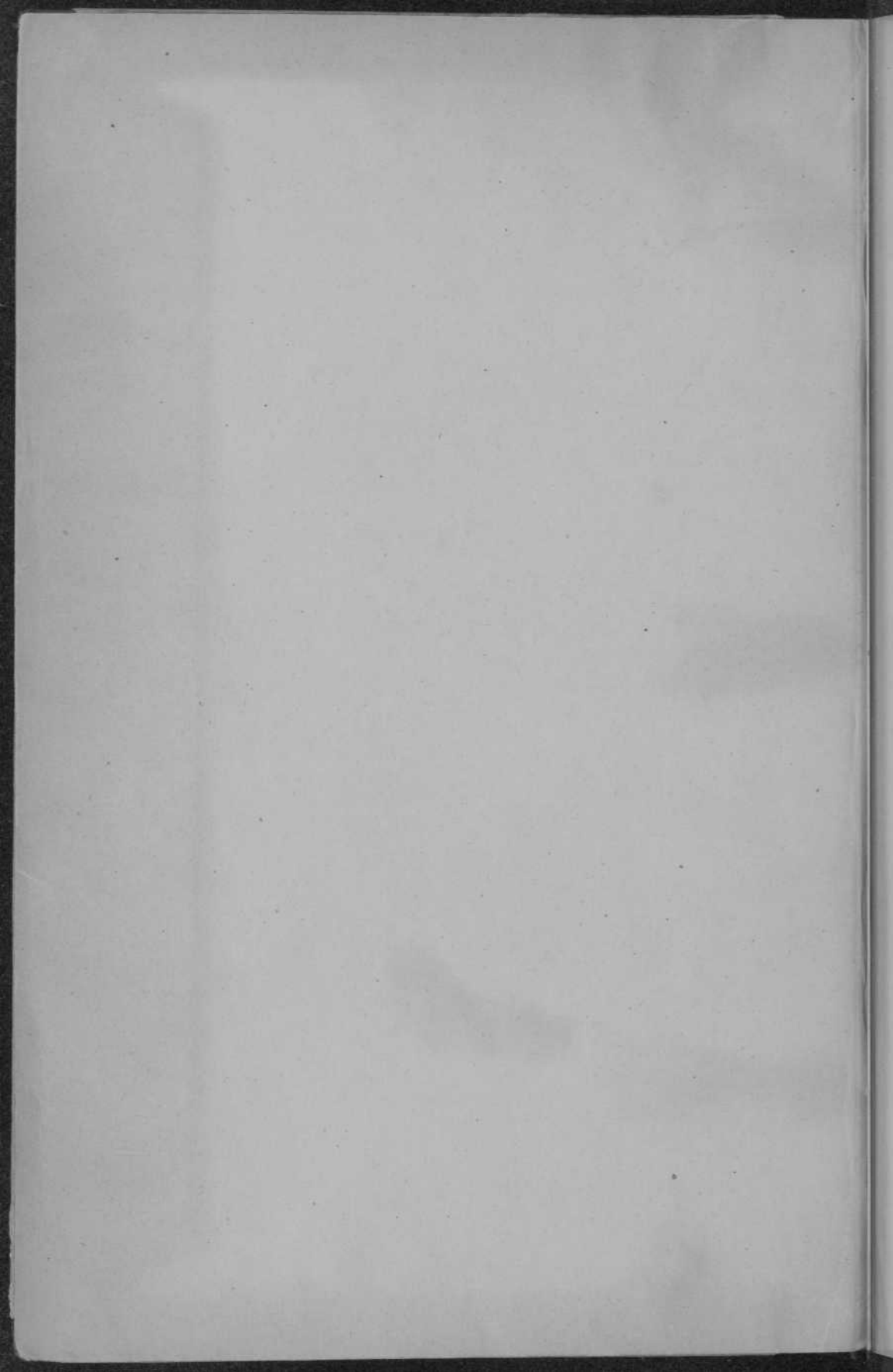
VOOR

NOORDBRABANTSCHÉ GESCHIEDENIS EN VOLKSKUNDE

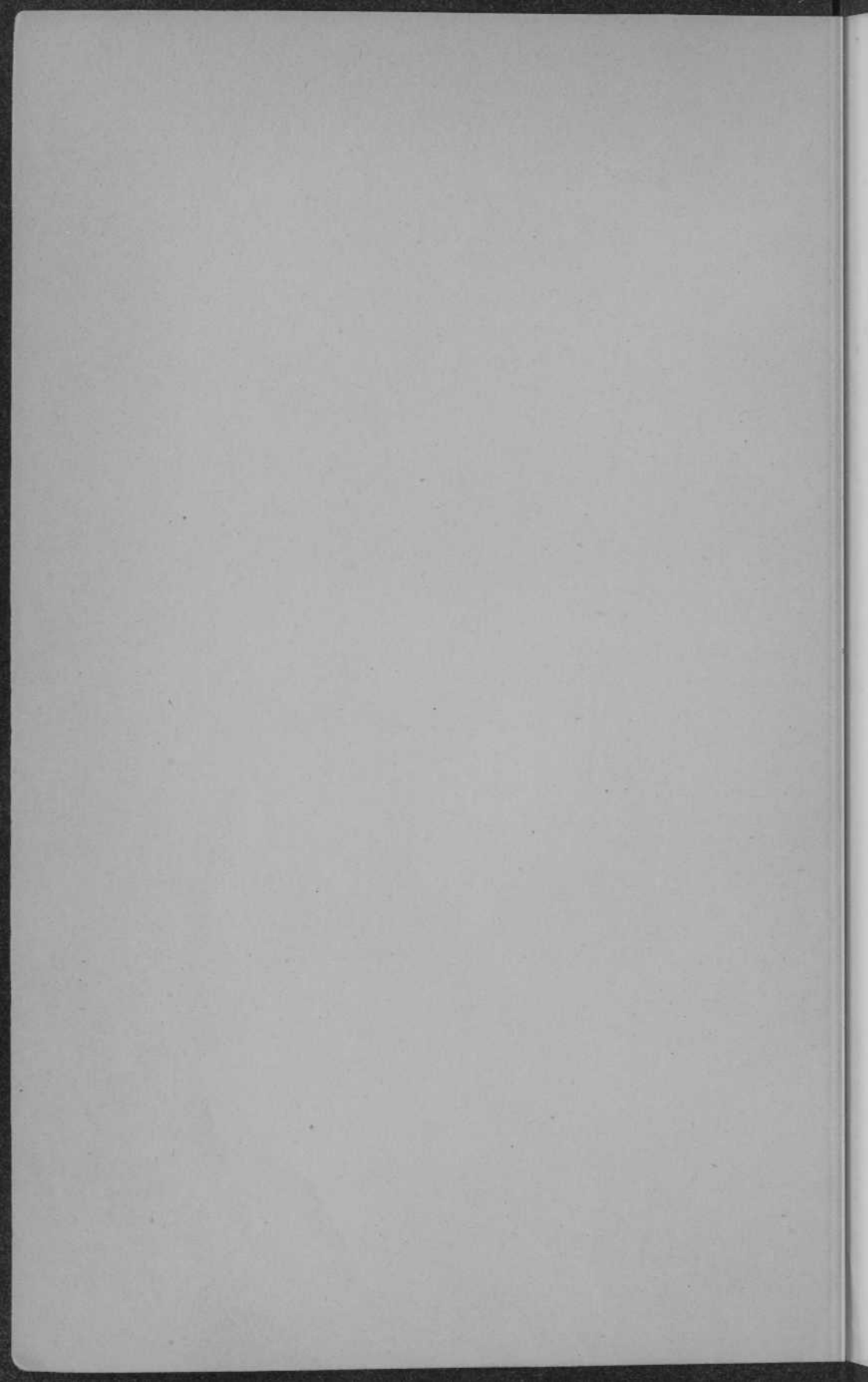
ONDER REDACTIE VAN

W. J. F. JUTEN, te Bergen-op-Zoom.

BERGEN-OP-ZOOM,
JAN A. G. JUTEN.
1894.

61331619

TAXANDRIA.

PAKISTAN

PAKISTAN
GOVERNMENT
OF PUNJAB
LAW DEPARTMENT
LAW OFFICE
LAW OFFICE
LAW OFFICE

AXANDRIA.

TIJDSCHRIFT

VOOR

NOORDBRABANTSCHЕ GESCHIEDENIS EN VOLKSKUNDE

ONDER REDACTIE VAN

W. J. F. JUTEN, te Bergen-op-Zoom.

P. 6 3^e ex.

Eerste Jaargang.

BIBLIOTHEEK
Provinciaal Genootschap van
Kunsten en Wetenschappen
in Noordbrabant
's-HERTOGENBOSCH

BERGEN-OP-ZOOM,
JAN A. G. JUTEN.
1894.

30270

INHOUD.

	Bladz.
Aan den Lezer	1
Melort (van Middelharnis)	2; 22
Oorkonden betreffende Mierlo I—VIII	4; 28; 46; 68; 102; 135; 166; 228
De vensters en schilderijen van het Carmelite- tenklooster te Boxmeer	6; 25; 36; 50; 59; 270; 287
De stichting van 't Kapittel te Geertruidenberg	7; 13; 31; 38; 41
Graftombe te Bergen-op-Zoom (met een plaat)	10
Onbekende Wapens I—V	12; 49; 84; 179; 250
Bevolkingsstatistiek I: Huwelijken te Someren	18
Guyot	20
Familie Huygermans	20
De turfschipper van Breda	24
Montalemberts te Bergen-op-Zoom	24
Noordbr. sagen I, De Bokkenrijders te Halsteren	29
II, De-n Braandende schèper	63
Over de tienden van de abdij Thorn te Prinsenhage	33
Van Zinnicq	44
Extract uit het doopboek van den pastoor van Helmond	46
Fransche verzen	47
Hoe het dorp Besoyen voor 't eerst een eigen school en een eigen schoolmeester kreeg	53; 65
Wonderdadige genezing te Huybergen	56
Genealogische fragmenten I—IV	58; 76; 192; 266
Verspreide oorkonden I—IV	62; 86; 243; 294
Grabschriften van Noordbrabanters in den vreemde	64
Abraham van Diepenbeeck (met een plaat)	69; 73; 91
Een paar aantekeningen uit de resolutiën enz.	80; 109; 237
Noordbrabantsche beurzenstichtingen I De fundatie Sanders (van Nazareth)	83; 99; 105; 124
II de fundatie Ruttens	251
In Memoriam Mgr. A. W. van Rijen	89
Noordbrabantsch natuurgeloof I, Weersgesteldheid	96

	Bladz.
De overgave van het kasteel van Wouw aan Parma . . .	97
Klokkenopschriften in Noord-Brabant I: 1 Geertruidenberg, 2	
Baardwijk	104
II: 1 Vechel	204
Van Helmond	112
Een en ander over den slag van Bastweiler	113; 117
De toren van Baardwijk	115
Het graf en grafschrift van Abraham van Diepenbeeck enz. . .	120
Sint Salvators kapel te Baarle.	129
Vensters in het Franciscaner klooster te Venray	134
Geertruidenberg: de crypte of krocht enz.	138
Tienden te Besoyen	141; 161; 169; 186; 198
Een woord over het zegel van Willem van der Aa	148
Verzoekschrift der inwoners van den Hout enz.	151
Van Diepenbeeck	154
De familie Manmaker	157
Volksmythologie I: De maar rijden	168
De familie van den heiligen Leonardus van Vechel enz. . . .	147; 181
Iets over de kerk van Almkerk	189
Het voormalig kasteel van Wouw (met een plaat)	195
Van Weel	205; 220; 233
Klokkengelui en begrafenissen te Bakel.	209
Volksvermaken I. Het zingen op Oudejaarsdag	211; 217
De familie van Vechel.	212
Saint-Napoléon	213
Een feest van hoogbejaarden te Oirschot in 1807	225
De doopvont te Overloon (met afbeeldingen)	229
Prinselijk bezoek.	244
De afkomst van Abraham van Diepenbeeck	245
Naar aanleiding van een „Verhael” enz.	253; 261
De stichting der gereformeerde kerk te Besoyen.	257; 273; 281
Uitdrukkingen en zegswijzen	272; 280; 293
„Gekroond” of „Gekromd”	277
’t Kasteeltje Grimhuysen (met een plaat)	278
„Itegem en zijn Heeren”	284
Hubergensia I. De benoeming van een pastoor te Hoogerheyden. .	289
Resolutie der Staten-Generaal enz.	295

Alphabetische Naamlijst

van inteekenaren op „Taxandria,”

Tijdschrift voor Noordbrabantsche geschiedenis en volkskunde.

Aa en Zonen (H. C. van der)	Boekhandelaars.	Oosterhout.
Aarden (Sylvain)		Wouw.
Albada Jelgersma (J. J.)	Koopman.	Bergen-op-Zoom.
Alberdingk Thijm (Dr. Paul)	Hoogleeraar.	Leuven.
Allard S. J. (H. J.)		Maastricht.
Allard-Ommeganck (N. P. C.)	Wethouder.	Geertruidenberg.
Ammers (F. L. van)	Boekhandelaar. (5 Ex.)	's-Bosch.
Andriessen (D.)		Bergen-op-Zoom.
Appelboom (A. C. A.)	Lid v. d. Gemeenteraad.	Bergen-op-Zoom.
Asselbergs-Daverveldt (Mevr. Wed. C. C.)		Bergen-op-Zoom.
† Asselbergs Sr. (C. J.) ¹⁾	Particulier.	Bergen-op-Zoom.
Asselbergs-v. Heyst (C. J.)	Industrieel.	Bergen-op-Zoom.
Asselbergs (C. J.)	Rector.	Bergen-op-Zoom.
Asselbergs Az. (J. P.)	Lid der Prov. Staten.	Bergen-op-Zoom.
Asselbergs (Th.)	Seminarie.	Hoeven.
Aura O. P. (A. F. V. van der)	Vicarius van St. Catha- rinadal.	Oosterhout.
Backx (J. P.)	Notaris.	Wieringerwaard.
Baert (W. C.)		Amsterdam.
Bartels (W. H. M.)	Hoofd eener school, Dir. der Rijks-Normaall.	Bergen-op-Zoom.
Bastiaansen (P.)	Seminarie.	Hoeven.
Beckhoven (G. M. van)	Kapelaan.	Bergen-op-Zoom.
Beek (M. van der)	Boekhandelaar.	's-Hage.
Beelaerts van Blokland (Jhr. Mr. G. J. Th.)	Lid en Oud-Voorzitter d. 2e Kamer.	's-Hage.
Beer (L. de)	Pastoor.	Zes-Gehuchten.
Beers (C. van)	Architect.	's-Hage.
Benthem en Jutting (C. van)	Boekhandelaars.	Middelburg.
Berg (Adriani's Boekh.) (G. L. v. d.)	Boekhandelaars.	Leiden.
Bergen (F. van)	Pastoor	Budel.
Bergmann (Mr E. H. J. N. v. Zinnicq)	Lid v. d. 1e kamer der St. Gen.	's-Bosch.
Bergmans (W.)	Boekhandelaar. (2 Ex.)	Tilburg.
Beukelaer (J. B. de)	Koopman.	Bergen-op-Zoom.
Beurden (F. A. van)	1e Secr. „Limburg”, Prov. Gen.	Roermond.
Bevin (J. F.)	Hoofdcornmissies ter Secr.	Bergen-op-Zoom.
Beyers (Firma J. L.)	Boekhandelaar.	Utrecht.
Bibliotheek van onderwijzers in het Arrondissement Bergen-op-Zoom.		Bergen-op-Zoom.

¹⁾ De namen der inteekenaren, die in den loop des jaars overleden, zijn met een kruisje geteekend.

Bie (J. de)	Seminarie.	Hoeven.
Bijl de Vroe (D.)	Technisch Ingenieur.	Würzen (Saksen)
Bijvoet (H. A. H.)	Notaris.	Berchem (N.B.)
Bijvoet (Mr. F. A.)	Advocaat.	Overveen (N.H.)
Bleyenbergh (A. F.)	Kapelaan.	Oosterhout.
Bogaarts (J. H.)	Kapelaan.	Sprundel.
Bogers (J.)	Kapelaan.	Koewacht.
Bom (H. G.)	Boekhandelaar.	Amsterdam.
Boom (Mr. M. M. de Lange)		Middelburg.
Boom (M. van den)	Lid v. d. Gemeenteraad.	Bergen-op-Zoom.
Bouwman (N. A.)	Muziekdirecteur.	Bergen-op-Zoom.
Bovens (C. A. L. J. H.)	Pastoor.	Beugen.
Brandeler (Mr. P. A. J. v. den)	Subst-officier v. Justitie.	Zutphen.
Bressers (Ch ^a)	Rector.	Bergen-op-Zoom.
Brink S. Th. Dr. (J. A. H. v. d.)	Kapelaan.	Hontenisse.
Broeders (A.)	Pastoor.	Rijsbergen.
Broese en Comp ^{le} .	Boekhandelaars. (3 Ex.)	Breda.
† Bruyn (C. A. de)	Wethouder.	Bergen-op-Zoom.
Bruyn (G. de)	Pastoor.	Erp.
Buysen (C. M.)	Pastoor.	Hoeven.
Cikot (J.)	Boekhandelaar.	's-Hage.
Court van Onsenoort (Jhr. Jos. de la)	Lid der Gedep. Staten.	's-Bosch.
Couwenberg (Dr. A. G.)	Professor a. h. Seminarie	
	„Ypelaer”.	Ginneken.
Creutz (S. J. L. Baron)	Lid v. d. Gemeenteraad.	Arnhem.
Crul (P.)	Gemeentesecretaris.	Dongen.
Cuppes (H.)	Kapelaan.	Stoppeldijk.
Cuypers (Jac.)	Hoofd der school.	Zeelst.
Cuypers-Storm (F. P. C. J.)	Particulier.	Ginneken (Huize Anna-ville).
		Bergen-op-Zoom.
Daverveldt HEz. (J. A.)	Koopman.	Fijnaart.
Dekkers (M.)	Pastoor.	Hoeven.
Dijk (Chr. van)	Seminarie.	Terlaeyden (Wagenb.)
Dirven (G. P.)	Kapelaan.	Dongen.
Doggen (C.)	Oud-Deken en Pastoor.	Rijen.
Doggen (J.)	Pastoor.	Roermond.
Donckers Hz. (Frans)	Assistent a. d. Gasfabr.	Utrecht.
Donckers Fz. (R.)		's-Hage.
Doorn (C. van)	Boekhandelaar.	Halsteren (Lepelstraat)
Eekelen (F. van)	Pastoor.	Hoeven.
Eekelen (P. van)	Seminarie.	Dordrecht.
Eerens (J. S. P. W.)	Ontv. der Registratie.	Bergen-op-Zoom.
Evers (J.)		Schiermonnikoog.
Eyck van Zuylichem (W. G. M.)	Burgemeester.	Hoeven.
Franken (A.)	Seminarie.	Arnhem.
Feltz (L. C. baron v. d.)		Wouw.
Gastel (W. van)	Notaris.	Groningen.
Gavere (Mr. P. L. de)	Notaris.	Culemborg.
Geelkerken (Rud. van)	Student a. h. Seminarie.	Wouw.
Genet (J. M.)	Pastoor.	Rozendaal.
Gilse (Victor van)	Wijnhandelaar.	Bergen-op-Zoom.
Gruting (W. J. van)	Notaris.	Baardwijk.
Haaren (G. van)	Pastoor.	's-Bosch.
Hagens (Jos. van)	Ambtenaar b. h. kadaster.	Breda.
Hal (Jos. H. J. W. van)	Lid der Prov. Staten.	Besoyen.
Hammen Nz. (J. v. d.)	Secretaris-kerkvoogd.	Bergen-op-Zoom.
Harte (P.)	Boekhandelaar. (2 Ex.)	
Heere (Mr. G. J. H.)	Lid der Prov. Staten en burgemeester.	Raamsdonk (Veer.)

- Hees J. C. L. (W. van)
 Hengel (W. J. van)
 Hessels (Th. P.)
 Heyst (P. A. J. van)
 Heyst (P. C. A. van)
 Hezemans (J. C. A.)
 Hopmans (J. C.)
 Hubner (Ch.)
 Jansen (A.)
 Jansen (M. J.)
 † Jongeneelen (J. P.)
 Jongeneelen (P.)
 Juten (A. M.)
 Juten (G. C. A.)
 Juten (J. G.)
 Juten (J. J. B.)
 Kemenade (J. G. van)
 Kersemakers (F. X.)
 Kerstens (J.)
 Klamborg (Dr. C. H. P.)
 Klijn (Mevr. Wed. Dr. C. de)
 Kok (A. J. A. de)
 Kolff (W. A. C. van der)
 Koopmans (J. A.)
 Küppers (W.)
 Kuyl (J. C. van der)
 Kuypers (J.)
 Laane (Ernest)
 Laane (Henri)
 Laane (J. H.)
 Laane (Jan)
 La Fontijn (N.)
 Lamsweerde, geb. B^{re} Hacfort tot
 ter Horst (Dour^e F. B^{on} van)
 Lanschot (Mr. F. A. J. van)
 Lanschot (A. J. A. van)
 La Rivière (M.)
 Lauwerijssen (B.)
 Leeuwen (M. D. van)
 Lemmens (E.)
 Lith (G. van)
 Loeff (J.)
 † Lommel S. J. (A. van)
 Loon (A. van)
 Loon (Pierre Jos. van)
 Luykx (A.)
 Luykx (F. A.)
 Maas (A. J. L.)
 Maas (L. W.)
 Maatschappij v. Nederl. Letterk.
 Mechelen (A. van)
 Meeuwen (Jhr. Mr. L. C. J. A. van)
 Meeuwen (Jhr. Mr. P. M. F. van)
 Mes (G. J.)
 Mies (A.)
 Pastoor.
 Boekhandelaar.
 Deken en Pastoor.
 Kapelaan.
 Lid v. d. Gemeenteraad.
 Gemeente-Archivaris.
 Rector.
 Pastoor.
 Kapelaan.
 Pastoor.
 Kapelaan.
 Pastoor.
 Seminarie.
 Leerlooier.
 Leerlooier.
 Hoofd der school.
 Hoofd der school.
 Hoofdonderwijzer.
 Oud-dirig. off. v. gezondh.
 (Villa Maria.)
 Boekhandelaar.
 Notaris.
 Wapenkundige.
 Boekhandelaar.
 Lid v. d. Gemeenteraad.
 Hoofd der school.
 Lid v. d. Gem. raad; Ca-
 meriere d'onore d. S. S.
 Lid v. d. Gem. raad.
 Kapelaan.
 Oud-lid v. d. Gem. raad.
 Kapitein der infanterie.
 Oud-raadsheer in het ge-
 rechtshof.
 Apotheker.
 Pastoor.
 Boekhandelaar. (2 Ex.)
 Geneesheer.
 Gemeentesecretaris.
 Burgemeester.
 Professor, Mariëndaal.
 Boekhandelaar.
 Koopman, ridd. d. Wasa-
 orde.
 Wethouder.
 Kapelaan.
 Lid v. d. Gemeenteraad.
 Oud-stationchef.
 Pastoor.
 Pres. der Arr. Rechtb.
 Vice-Pres v.h. gerechtsh.
 Commies ter secretarie;
 Gemeente-archivaris.
 Kapelaan.
 Ginneken (Bavel).
 Rotterdam.
 Hulst.
 Leeuwen.
 Bergen-op-Zoom.
 's-Hertogenbosch.
 Bergen-op-Zoom.
 Bergen-op-Zoom.
 Zevenbergen.
 Well (Limburg.)
 Grauw (Zeeland.)
 Bergen-op-Zoom.
 Koewacht.
 Hoeven.
 Wouw.
 Rennes (Frankrijk.)
 Gerwen.
 Nuland.
 Bergen-op-Zoom.
 Bergen-op-Zoom.
 Oudenbosch.
 Bergen-op-Zoom.
 Fijnaart.
 Bommel.
 Haarlem.
 Bergen-op-Zoom
 Wouw.
 Rozendaal.
 Rozendaal.
 Weesp.
 Rozendaal.
 Bergen-op-Zoom
 Boxtel.
 's-Bosch.
 's-Bosch.
 Bergen-op-Zoom.
 Huybergen.
 Rozendaal.
 Rozendaal.
 Empel.
 's-Gravenmoer.
 Velp (bij Grave).
 Tiel.
 Antwerpen.
 Wouw.
 Oosterhout (Oosteind)
 Bergen-op-Zoom.
 Bergen-op-Zoom.
 Leiden.
 Ginneken (Ulvenhout).
 's-Bosch.
 's-Bosch.
 Bergen-op-Zoom.
 Wouw.

Mol (H. W. J.)	Lid der Prov. Staten.	Gilze.
Moll (P. Brienisse)	Gemeente-secretaris.	Nederhemert (Geld.).
Mollenberg (C. J.)	Hoofd der school; Dir. d. Rijks-Normaallessen.	Geertruidenberg.
Moonen (J. A.)	Boekhandelaar.	's-Bosch.
Moonen (H. J.)	Boekhandelaar.	Oosterhout.
Mosmans (A.)	Boekhandelaar.	's-Bosch.
Mosmans Zn. (G.)	Boekhandelaar.	's-Bosch.
Muller (Gebr.)	Boekhandelaar. (2 Ex.)	's-Bosch.
Müller (Joh.)	Boekhandelaar.	Amsterdam.
Mutsaers (Mr. V. Th. J.)	Griffier b. h. kantonger.	's-Bosch.
Muysenberg (Jos. v. d.)	Seminarie.	Hoeven.
Nelissen (C. C. J.)	Koopman.	Bergen-op-Zoom.
Nerinx-Verheijen (Mevr. Wed. E. J. B.)		Bergen-op-Zoom.
Nieuwenhuys (P. B.)	Boekhandelaar.	Breda.
Nieuwenhuysen O. F. (A. F.)	Archivaris.	Weert (L.)
Oeyer (J. van den)	Prior der abdij Berne.	Heeswijk.
Oldeneel (B ^{ess} van)		Haarlem.
Oomen (Chr.)	Kapelaan.	Steenbergen.
Oomen (J.)	Kapelaan.	Klundert.
Oomen (P.)	Verificateur.	Bergen-op-Zoom.
Oordt v. Bunschoten (G. J. v.)	Huize Randerode.	Apeldoorn.
Op de Beeck (Mr. A.)	Onder-voorz. d. rechth. van 1 ^{en} aanleg.	Antwerpen.
†Oppenraay (Dr. J. G. J. van)	Geneesheer.	's-Hage.
Oppenraay (W. J. P. van)	Districts-schoolopziener.	Oisterwijk.
Out (F.)	Boekhandelaar.	Koog a. d. Zaan.
Ouwerling (H. N.)	Hoofdonderwijzer.	Deurne.
Panken (A. F.)	Regent v. h. Seminarie.	St. Michielsgestel.
Pauw van Wieldrecht (Mr. M. C. H. ridder)	Lid v. d. Hoogen Raad van Adel	's-Hage.
Pellemans (Aug.)	Boekhandelaar.	Helmond.
Peijnen (J. B.)		Antwerpen.
Philips (C. M.)	Particulier.	Bergen-op-Zoom.
Philips (P.)	Particulier.	Wouw.
Philips en Zonen (P. M.)	Bierbrouwers.	Wouw.
Pillot (Mevr. Wed. C. A.)	Wijnhandel.	Groot-Zundert.
Plönnies (W. G. J. de)		Bergen-op-Zoom.
Polman C. S. S. R. (J.)		Rozendaal.
Potters-Asselberg (C. C. M.)	Rector.	Bergen-op-Zoom.
Raedt (J. Th. de)	1 ^e secr. d. Belg Maatsch. van Oudheidkunde.	Brussel.
Ram (F. P. J. D. de)	Particulier.	Halsteren (Huize „de Beek“.)
Ram (L. D. J. L. de)	Lid der Tweede Kamer.	's-Hage.
Ram (Mej. M. J. C. F. de)	Particuliere.	B.-o.-Z. (Huize „Lievens- berg“.)
Ranst (J. F. van)		Niel (België).
Rappard (Jhr. F. A. J. F. van)		Utrecht.
Raaymakers (P. J.)	Lid v. d. Gem raad, Com- miss. v. d. Pensioenraad.	Nieuwer-Amstel (huize „Snippenschrik“)
Rengers van Naerssen.		's-Hage.
Riemslog (P.)	Oud-Hoofd der school.	Etten.
Rijckevorsel (Mr. A. B. J. M. van)	Lid der Prov. Staten.	Boxtel (h. „Eikenhorst“)
- Rijckevorsel (Jhr. Mr. F. van)	Secr. v. h. Prov. Genoot- schap.	's-Bosch.
Rijckevorsel van Kessel (Jhr. H. V. M. van)	Rector v. h. St. Ant. Gest.	's-Bosch.

† Rijen (Mr. A. W. van)	Geh. kamerh. v. Z. H. Kannunik en Pres. v. h. Seminarie.	Hoeven.
Rijppaert (J.)	Seminarie.	Hoeven.
Rogier (E. L.)	Industrieel.	Bergen-op-Zoom.
Rogier (H.)	Industrieel.	Oosterhout (Groenen- dijk)
Rookmaker (Jac.)	Boekhandelaar.	Haarlem.
Roosmalen (H. J. van)	Pastoor.	Beek-en-Donk.
Rossum (Wed. J. R. van)	Boekhandelaar.	Utrecht.
Rothmeyers boekhandel.	Boekhandelaar.	Rotterdam.
Rovers (F. A.)	Lid v. d. Gemeenteraad.	Steenbergen.
Royen-van der Haghen de Geep (Mevr. van)		Groningen.
Rutgers (W.)	Leeraar a. d. R. H. B. S.	Warffum.
Sasse v. Ysselt (Jhr. Mr. C. v.)		's-Bosch.
Sasse v. Ysselt (Jhr. Mr. A. F. O. v.)	Rechter i. d. Arr. rechtb.	's-Bosch.
Sassen (Aug.)	Gemeente-archivaris.	Helmond.
Sassen (Mr. A. M.)	Lid v. d. 1e kamer der St. Gen., rechter i. d. Arr. rechtbank.	Breda.
Schalekamp, v. d. Grampelen Bakker.	Boekhandelaars.	Amsterdam.
Schmid (L. J. F. A.)	Notaris.	Gilze.
Schouten (H. J.)	Predikant	Ommeren.
Seminarie „Ypelaer“.		Ginneken.
Smets (J.)	Industrieel.	Geertruidenberg.
Smits (A.)	Seminarie.	Hoeven.
Smits (A. J.)	Oud-pastoor.	Oosterhout.
Smits (Mr. A. J. M.)	Lid der Prov. Staten.	Oosterhout.
Smits (M. P.)	Rector d. St. Jozefskerk.	Bergen-op-Zoom.
Smits v. Oyen (Dames)		Eindhoven.
Smulders (P. J.)	Hoofd der school.	Wouw (Plantage)
Sneep (G.)	Boekhandelaar.	Zevenbergen.
Snoeks (J.)	Rector.	Bergen-op-Zoom.
Soest (J. A. L. van)	Kapelaan.	Bergen (L.)
Somers (A.)	Lid v. d. Gemeenter. en Dir. v. h. Tel. kant.	Bergen-op-Zoom.
Spaendonk (J. A. M. van)	Kapelaan.	Rijsbergen.
†Speck (A.)	Professor a. h. seminarie „Ypelaer“.	Ginneken.
Spilbeeck O. P. (F. Waltman van)	Supprior en archivaris der abdij.	Tongerloo.
Sprangers (J. B. P.)	Pastoor.	Aalst (bij Eindhoven).
Stegen de Schrieck (Ph. graaf v. d.)	Kasteel „Beeck“.	Wespelaer. (België).
Strijers (A. C.)	Lid v. d. Gemeenteraad.	Bergen-op-Zoom.
Stuers (Jhr. Victor de)	Referendaris a. h. Min. v. Binnenl. Z.	's-Hage.
Suykerbuyk (J. P. van Poll)	Boekhandelaar.	Rozendaal.
Terheggen (H. J.)	Hoofdonderwijzer.	Bergen-op-Zoom.
Testers (A. H.)	Burgemeester.	Halsteren.
Thieme's boekhandel.	Boekhandel.	Nijmegen.
Tielens (Dr. H. J. J.)	Geneesheer.	Leur.
Trimbos (C. G.)	Hoofdonderwijzer.	Bergen-op-Zoom.
Trosée (Dr. F. B.)	Dir. der R. Kweeksch. Arr. schoolopz.	Nijmegen.
Valens (J. N.)	Kapelaan.	Overloon.
Veeken (Mgr. C. van der)	Prot. ap. a. i. p., proost v. h. kath. kap.	Hoeven.
Veerman (L.)	Boekhandelaar (2 Ex.)	Heusden.

Verbaten (Th.)	Kapelaan.	Groot-Zundert.
†Vergroesen (A. W.)	Gemeentesecretaris.	Bergen-op-Zoom.
Vergroesen (J. E. D.)	Pastoor.	Bergen-op-Zoom.
Verheyen (A. P.)	Lid der Prov. Staten.	Zuiddorpe.
Verheyen (C. J.)	Gem. secretaris.	Rozendaal.
Verhoeven (J.)	Oud-Secretaris.	Ginneken.
Verhoeven (P. J.)	Onderwijzer.	Halsteren.
Verhoeven (W.)	Kapelaan.	Borgloon (België).
Verlinden (G. H. M.)	Apotheker.	Bergen-op-Zoom.
Verlinden (H. P. M.)	Boekhandelaar. (2 Ex.)	Bergen-op-Zoom.
Verlinden (Dr. L. M. J.)	Lid v. d. Gemeente- en v. d. Geneesk. raad.	Bergen-op-Zoom.
Vermaat (J. P.)	Onderwijzer.	Wouw (Heerle)
Vermeulen (H. P. M.)	Kapelaan.	Bergen-op-Zoom.
Verreyt (Chr. C. V.)	Professor a. h. Seminarie.	Rotterdam.
Verschraage (Jos. F. P.)	Kapelaan.	Hoeven.
Verschuuren (C.)	Pastoor.	Oudenbosch.
Verwilghen (L. F. M.)	Deken en Pastoor.	Hontenisse.
Volkers (Dr. H. G.)	Kapelaan.	Zwaagdijk.
Waes (P. O. van)	Particulier.	Hontenisse.
Weel (P. M. J. van)		Rozendaal.
Weel, geb. bar ^{ess} van Oldeneel tot Oldenzeel (Mevr. Wed. Mr. H. M. F. van)	Boekhandelaar (2 Ex.)	Oosterhout.
Wees (Ed. van)	Hoofd der school en Dir. der Rijks Normaall.	Breda.
Welker (P.)	Pastoor.	Numansdorp.
†Wellessen O. C. (Th. W.)	Boekhandelaar.	Boxmeer.
Wierda (J. W.)	Kapelaan.	Leiden.
Wijnen (B. F.)	Kapelaan.	Oosterhout.
Wijting (A.)		Breda.
Wijtvliet (A. F.)	Kapelaan.	Breda.
Willebois (Jhr. A. A. A. M. van der Does de)	Notaris.	's-Bosch.
Willems van Dijk (Alb.)	Wethouder.	Overloon.
Wintershoven (Edm. van)	Pastoor.	Emael (België.)
Zijlmans-Smets (M.)		Raamsdonk (Veer.)
Zuylen van Nyevelt (Barones van)		Namen.

Het tijdschrift wordt in ruil gezonden aan:

- „Messenger des sciences historiques” te Gent.
- „Reale Accademia Araldica Italiana” te Pisa.
- „Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen” te Middelburg.
- „Algemeen Nederlandsch Familieblad” te Oisterwijk.
- Maandblad van het Genealogisch-heraldiek Genootschap „de Neder-
landsche Leeuw” te 's-Gravenhage.

TAXANDRIA,

Tijdschrift voor Noordbrabantsche Geschiedenis en Volkskunde,

onder redactie van

W. J. F. JUTEN TE BERGEN-OP-ZOOM.

Prijs per jaargang. f 3,—.

Franco per post f 3,25.

" " " voor het Buitenland fr. 7,50.

Uitgever: JAN A. G. JUTEN te Bergen-op-Zoom.

Verschijnt den 1^{en} en 15^{en} van elke maand.

Aan den Lezer!

ot heden miste Noord-Brabant een geregeld verschijnend tijdschrift, dat zich ten doel stelde de gewestelijke geschiedenis meer in beoefening te brengen, de kennis, die daarvan bestaat, in ruimer kring te verspreiden en licht over vele duistere punten te werpen.

Wij zullen, nadat het uitstekende tijdschrift van den heer Sassen eenige jaren geleden ophield te bestaan, trachten te voorzien in de leemte, die door velen wordt gevoeld en een poging wagen om een Noordbrabantsch geschied- en volkskundig tijdschrift in het leven te roepen en te doen voortbestaan.

Daarbij wordt evenwel gerekend op den steun van elkeen, wien de geschiedenis van dit gewest ter harte gaat, die belang stelt in het leven zijner voorzaten, die kennis wenscht te verkrijgen van hunne zeden, gewoonten en gebruiken, die niet onverschillig is voor den levensloop van beroemde gewestgenooten en de familiën wil leeren kennen, welke er hun oorsprong of verblijf hadden.

Daarom wordt dan ook een beroep gedaan op den steun der Eerw. Heeren geestelijken van alle gezindten, op Heeren gewestelijke en gemeentelijke autoriteiten, op Heeren onderwijzers, op ieder, die steun kan verleenen.

Steun, zoowel moreel als financieel.

Moreel, door het inzenden van bijdragen, opdat het tijdschrift zoo veelzijdig mogelijk van inhoud worde; door het ter beschikking van de redactie stellen of het aanwijzen van bronnen, zooals er vele hier en daar in particuliere woningen of verzamelingen berusten.

Financieel, door intekening, opdat de uitgever in de gelegenheid worde gesteld het tijdschrift te maken, tot wat hij belooft: een werk, waardig onze provincie, waardig het Noordelijke deel van het hertogdom Brabant, waardig het Taxandria der Romeinsche tijden.

Toch zouden wij het niet gewaagd hebben de leiding van zoodanige uitgave op ons te nemen, indien wij ons niet te voren verzekerd hadden van den steun van vele kenners en onderzoekers onzer gewestelijke geschiedenis, indien niet een breede rij van mannen uit alle oorden reeds bijdragen beloofden of zonden.

Hun onzen dank, maar vooral den heer Aug. Sassen te Helmond, den kundigen historicus, die met zijn rijke ondervinding ons heeft willen voorlichten, teneinde de uitgave uiterlijk en innerlijk zoo fraai en zoo degelijk mogelijk te doen zijn.

In ieders welwillendheid zij dit tijdschrift bij voortduuring aanbevelen.

DE REDACTIE.

MELORT (van Middelharnis.)

oor zoover mij bekend is, verscheen nog nooit een genealogie dezer adellijke familie in druk.

Onderstaande maakt niet op volledigheid aanspraak; ze is evenwel geheel opgemaakt uit authentieke bescheiden: de doopregisters der Katholieke parochiën te Roosendaal en te Oudenbosch.

Op den naam afgaande zou men de familie uit Frankrijk of het Fransch sprekende deel van België doen stammen.

De eerste, die ik ontmoette was:

I. Andreas Melort, die 2 April 1757 te Roosendaal overleed. Misschien waren Servatius, Catharina en Maria Melort, die als peter en meter bij zijne kinderen optraden, zijn broer en zusters.

Hij was gehuwd met Catharina de Vroom, of de Vroem, die 24 Juli 1754 te Roosendaal overleed. Hunne kinderen, allen te Roosendaal gedoopt, waren:

1°. Joannes M., gedoopt 3 November 1738; peter en meter: Joannes Kerckering en Catharina Melort.

2°. Servatius M., gedoopt 2 Maart 1741; peter en meter: Servatius M. en Maria M.

3°. Servatius M., gedoopt 4 October 1742; peter en meter: Servatius M. en Magdalena Schemert.

Den volgende vind ik niet als zoon van Andreas aangegeven. Met het oog evenwel op den naam van zijn eerstgeborene, die naar grootvader van vaderszijde zal genoemd zijn, geloof ik niet zeer gewaagd te handelen, als ik hem alszoodanig beschouw, tot een anderen graad van verwantschap bewezen is.

II. Godefridus M., gedoopt te, den en overleden te Roosendaal 23 October 1766, waar hij chirurgijn was. Hij was gehuwd met Antonia de Vroom en had bij haar 4 kinderen, allen te Roosendaal gedoopt.

1°. Andreas Joannes M., *volgt*.

2°. Catharina Hendrina M., gedoopt 19 Februari 1761; peter en meter: Joannes M. en Joanna de Vroom.

3°. Petronella Catharina M., gedoopt 9 Augustus 1762; peter en meter: Hermannis Beurger en Maria M.

4°. Catharina Cornelia M., gedoopt 23 October 1765 en in hare geboorteplaats overleden 5 April 1822. Christophoris de Bruyn en Cornelia de Vroom stonden als peter en meter over haar bij den doop. W. J. F. JUTEN.

(Wordt vervolgd.)

OORKONDEN BETREFFENDE MIERLO.

I.

1292 Juli 27. Grensscheiding van Mierlo, vastgesteld
tusschen den hertog van Brabant en Hendrik
Dikbier.

Ay Jan, by der gratie Goidts hertoghe van Lotrijck,
van Brabandt ende van Limborgh, doen condt eenen
iegelycken, want ter begerten Henricks Dicbier van
Mierle, onssen getrouwen, van onsse geboede te doen donderscheet
tusschen onssen lande ende tusschen tlandt, dwelck
dieselve Henrick van ons besith, thien goeder geloeffelycke
mannen, onsse getrouwe, sijn gecoren als Willem van den
Broeck, ridder, Marcelis van Houbraecken, Jan van Beeck,
Everardt van den Bergh, Henrick van Stakenborch, Lode-
wijck van Udrickhoven, Daniel van Stiphoudt, Willem van
den Bergh, Jan van Ravenacker ende Willem geheiten Hel-
linck, die voorgenoempden daerom gecoren ende tot hun ge-
nomen, die zy tot hueren eeden daer toe oorbaerlijcxste heb-
ben gekent, donderscheet hebben gedaen in dezer manieren:
als dat dierste teecken oft pael des voorgenoemde onderscheets
geseth hebben in een cleyn brugsken op den dijck van
Helmondts, dwelck brugsken naeste is der stede geheiten
te Houdt; van dien pael recht nae der linien, streckende
tot Ashorst tot eenen pael, welcke dieselve gecoren daer
gevesticht hebben; item van dien pael recht nae der linien
tot eender stede, die geheiten wordt Wersloete; van dien
pael nae der rechter linien tot eenen pael, gevesticht in
een stede, geheiten Evedonck; item van dien pael nae rech-
ter linien, streckende tot eender stede, geheiten Egelroms-
putte; item van dier stede nae rechter linien tot eenen
boom, geheiten Lakenboom, welcke die voorgenoempde ge-
sworen aldaer geteekent hebben; van dien selven boom
linierecht tot Bullensbergh; item van dier stede tot eenen
boom, geheiten Hoenreboom; item van dier selver stede

nae rechter linie tot aen Scerpenbergh; van dier selver stede recht tot aen een stede geheiten Rederijt; van dier selver stede linierecht tot aen een stede, geheiten Wormtgrave; van dier selver stede nae der rechter linien tot aen Vairlaersvoert; item van dier voorscreven stede recht nae der linien tot aen eenen pael gevesticht in eenen stede Tasterscort; item van dier voorgenoemde stede voort naer rechter linien tot eender stede, geheiten Bierenbroecksvart; van dier selver stede naer rechter linien tot aan Gasthuys; voorts tot eenen pael, aldaer gevesticht van de voorgenoemde geswooren; van dien selven pael recht nae der linien tot aan Eyckenbrugskan; van dier stede voort recht nae der linien tot aen Oylputte ende van dier selver stede tot aen die brugghen bovengenoemt, daer die voorscreven geswooren den iersten pael geseth hebben; wy daerom die voorgenoemde onderscheydinge, gelijk voorschreven is, gedaen vast te hebben ende bequaem, die approberen mits teneur dezer tegenwoordige letteren (1) confirmeren, belovende daertegen in toecomender tyden eenichsints te doen oft te comen. In welke dinghs getuychnisse onsen zegel dese tegenwoordige letteren is aengehangen. Gegeven int jaer ons heeren duysent twee hondert ende tweende inegentich op eenen saterdach des anderen daechs na sint Jacobs dach apostel.

Afschrift op papier, met de hiervolgende oorkonde van 24 Augustus 1296 op een stuk achter elkaar geschreven, gebonden in register A (2), gemeentearchief Mierlo n° 128.

(Wordt vervolgd.) Medegedeeld door AUG. SASSEN.

M. 28

- (1) Ook in het dienende afschrift niet ingevuld.
- (2) Register A is een in perkament gebonden register, dat tot opschrift draagt »Stukken tusschen die van Mierlo en Lierop over de Groene gemeente. Litt. A.»

DE VENSTERS EN SCHILDERIJEN VAN HET
CARMELIETEN-KLOOSTER TE BOXMEER.

Boxmeer is bij vele Noordbrabanters wel bekend. De een kent het door zijn fraaie ligging, de ander is er geen vreemdeling, omdat hij dikwijls ter beevaart trok tot het H. Bloed, een derde ging de eeuwenoude, telken jare terugkeerende optocht der Vastenavond instelling zien, maar weinigen gingen op bezoek in het *Carmelieten-klooster* met het voornemen zich te vermeien in de beschouwing der fraaie kunstwerken, die het binnen zijne muren sluit.

De portretten der van den Berghs in den refter, maar vooral *de heerlijke gebrandschilderde vensters* in het „Pand” zijn te weinig bekend.

Vóór wij de tot nog toe niet gepubliceerde, o. i. zeer belangwekkende opschriften dezer vensters voor de lezers van Taxandria beschrijven, willen wij met een enkel woord de wording des kloosters verhalen.

Graaf Albert van den Bergh, heer van Boxmeer, en zijn gemalin Madeleine de Cusance hadden het voornemen opgevat te Boxmeer een klooster te stichten, om te voorzien in het gebrek aan priesters. Zij schonken aan de Orde der Carmelieten een terrein langs de hoofdstraat ten Zuiden der Kerk. In 1653 was het Noorderdeel des kloosters gereed, in 1662 was het Oostelijk deel gereed, in 1681 het Westelijk deel, in 1709 het Zuidelijk gedeelte.

Het kloostergebouw bestaat uit een ruimen in 't vierkant gebouwden gang, waartegen aan de Oost- en Westzijde de andere vertrekken gebouwd zijn. Boven dien zuilengang liggen de verschillende cellen, de bibliotheek en andere vertrekken. Binnen deze gebouwen ligt eene plaats, die tot tuin is aangelegd. Bij het binnentreden van den gang wordt het oog dadelijk aangetrokken door de schoone *gebrandschilderde glazen*, waarmede de

ramen versierd zijn. Door hunne kleurenpracht, de krachtige vormen der hoofdfiguren op de voorstellingen, de bevalligheid en losheid der bijfiguren en allegorische voorstellingen, verdienen zij meer bekend gemaakt te worden.

Van de vele gebrande vensters, die vroeger in het klooster aanwezig waren, zijn die in den kloostergang ten getale van 18, alleen bewaard gebleven. Een gedeelte dezer is zelfs vrij goed behouden, maar de rest vertoont de duidelijke sporen van vernieling, in den Franschen tijd, toen het klooster een tijd onbeheerd stond, terwijl de altijd knagende tand des tijds ook het zijne er toe bijbracht om hier en daar een heldere tint in een flauwere te doen overgaan of haar soms op het glas geheel te doen verdwijnen.

(Wordt vervolgd.) *pl. 25*

ROERMOND.

A. F. VAN BEURDEN.

DE STICHTING VAN 'T KAPITTEL TE GEERTRUIDENBERG.

e volgende bladzijden, aan een beknopt geschiedkundig overzicht der stichting van Geertruidenberg's kapittel gewijd, zijn grootendeels getrokken uit het zaakrijke boek, dat mijn zalige vriend, de onvergeetlijke rijksarchivaris in Limburg, J. Habets, ten jare 1889, op 's lands kosten in 't licht heeft gegeven onder den titel: *De archieven van het kapittel der hoogadellijke abdij Thorn*¹⁾. Wat Schutjes, de jongste geschiedschrijver van 't bisdom van 's Hertogenbosch, reeds vroeger uit de werken van Foppens, Miraeus en Coppens over ons onderwerp verzameld en medegedeeld had (III, 653—656), zal ik mij vergenoegen slechts vluchtig en kortelijk aan te stippen.

Het hoogadellijk jonkvrouwenstift van 't Limburgsche Thorn werd tegen het einde der 10^e eeuw — reeds in

¹⁾ Eerste deel. Charters en andere bescheiden van 966 tot 1550. Gedrukt ter algemeene landsdrukkerij 1889.

962 [?] volgens Sloet van de Beele — gesticht door de gravin van Strijen, de H. Hilsundis of, gelijk bisschop Thietmar, een tijdgenoot, en anderen haar noemen, Hereswit of Hersewindis. Die vrome stichting op haar, van koning Zwentibold herkomstig, vrijgoed te Thorn, geschiedde met raad en onder toestemming (*cum consilio et consensu*) van haar echtgenoot den H. Ansfried, graaf van Teisterbant en Hoei, die omstreeks 994 de achttiende bisschop van Utrecht († 1010) zou worden ¹⁾; 't geschiedde meteen op aandringen van een der beroemdste en geleerdste bisschoppen van Luik, Notgerus, een gewezen monnik van St. Gallen in Zwitserland, boezemvriend van graaf Ansfried, die zijne goederen te Hoei aan de Luikse kerk opdroeg, en leermeester van den voortreffelijken bisschop Adelbold van Utrecht.

Tot op den dag harer opheffing in 1797, na een 800-jarig bestaan, is deze Benedictinesser abdij — later, met pauselijke en keizerlijke goedkeuring, in een wereldlijk stift en onafhankelijk rijksvorstendom veranderd — in 't bezit gebleven van een aantal goederen: uitgebreide gronden en pachthoeven, tienden en kerkegiften, cijns- en laathoven, op verscheiden plaatsen der tegenwoordige provincie Brabant gelegen en telkens in de aloude charters van 't kloosterarchief aangehaald. Ik noem hier

¹⁾ Hilsundis is op een harer landhoeven te Gilze, *in curte sua, quae dicitur Gilisa* (Thietmar in Pertz' Monumenta Germaniae historica III p. 777) tusschen de jaren 993 en 995 overleden. In een handschrift, getiteld *Officia ecclesiae collegialis nobilium virginum abbatae Thorensis* leest men: „In omnibus festis Beatae Mariae Virginis ad ambas Vesperas et ad Missam ardebunt tres candelae retro tumbam Hersewindis. In festo omnium Sanctorum custos teget tumbam Hersewindis parvâ tapetâ et in quolibet angulo tumbae ponet unam candelam ardentem. Similiter fiat altera die in Missa. In Missis anniversarii Ansfridi et Hersewindis rector altaris Sti Joannis debet esse diaconus et rector altaris Stae Catharinae subdiaconus.” (Habets p. XVIII.) Haar gebeente is onlangs teruggevonden.

slechts Sprundel, Baarle-Hertog, Baarle-Nassau, Meerle, Meersel, Bavel, Ginneken, Etten, Leur, Breda, Oosterhout, Alphen, Gilze, Prinsenhage (Mertensen), Wouw, Geertruidenberg met Drimmelen, enz. De opbrengst der goederen in de baronie van Breda en omstreken — hoezeer ook destijds reeds verminderd — beliep nog in 1777 de som van 17,377 gl. 10 st. en 14 penn. hollandsch geld, en in 1786 de som van 18,026 gl.

Vooraf moet ik doen opmerken, dat al de hier genoemde plaatsen oudtijds tot het zeer uitgestrekte bisdom van Luik behoorden, waarvan zij slechts, en niet zonder moeite, gescheiden werden in 't jaar 1559, toen de meeste onder 't nieuw opgerichte bisdom van Antwerpen kwamen, terwijl Geertruidenberg, Made en Drimmelen bij 't bisdom van den Bosch werden ingelijfd. Vandaar zal er in 't vervolg telkens spraak wezen van 't Luiksche St. Lamberts-kapittel en de Luiksche kerkvoogden.

Op Geertruidenberg of Strandberg (*mons littoris*), waar de dochter van Pepijn van Landen, de zalige Gertrudis, lichaamlijk eene wijle verkeerde en een kloosterke (*cella*) bezat¹⁾, door den H. Amandus ingezegend, heeft het stift van Thorn een geheel bijzondere betrekking. Den 11^{en} Juni des jaars 1261 schreef de Thornsche abdis Hildegondis van Wassenberg aan Renerus, scholaster van Tongeren, dat zij 't patronaatrecht der kerken van Gilze, Baarle en Geertruidenberg aan 't kapittel van Thorn geschonken had en verzocht hem, als zaakverzorger in geestelijke zaken of generaal-vicaris, vanwege den Luiksch bisschop Hendrik van Gelder, de goedkeuring te verkrijgen dezer gifte en der door haar voorgestelde prebende van 20 pond

¹⁾ „Montem littoris, ubi beatissima Gertrudis corporaliter conversata est et cellam habet, a. B. Amando consecratam,” aldus naar 't veel besproken diploma van 992, waarvan de echtheid evenwel, althans wat den tegenwoordigen vorm betreft, niet boven ernstige verdenking verheven is. Is *cella* een kloosterke of kapelleke?

Leuvensch voor de investiti dier kerken en dezer filialen Marterssen, Ginneken, Etten, Baerle en Meerle. En reeds den 2^m Augustus van dat jaar bekrachtigde de Luiksche kerkvoogd deze schenking van 't patroonaatrecht der Geertruidenbergse en andere kerken, en hechtte zijne goedkeuring aan de door Hildegondis voorgestelde prebenden der parochie-priesters (Habets bl. 20—23). *vervolg blz 13*

GRAFTOMBE TE BERGEN-OP-ZOOM.

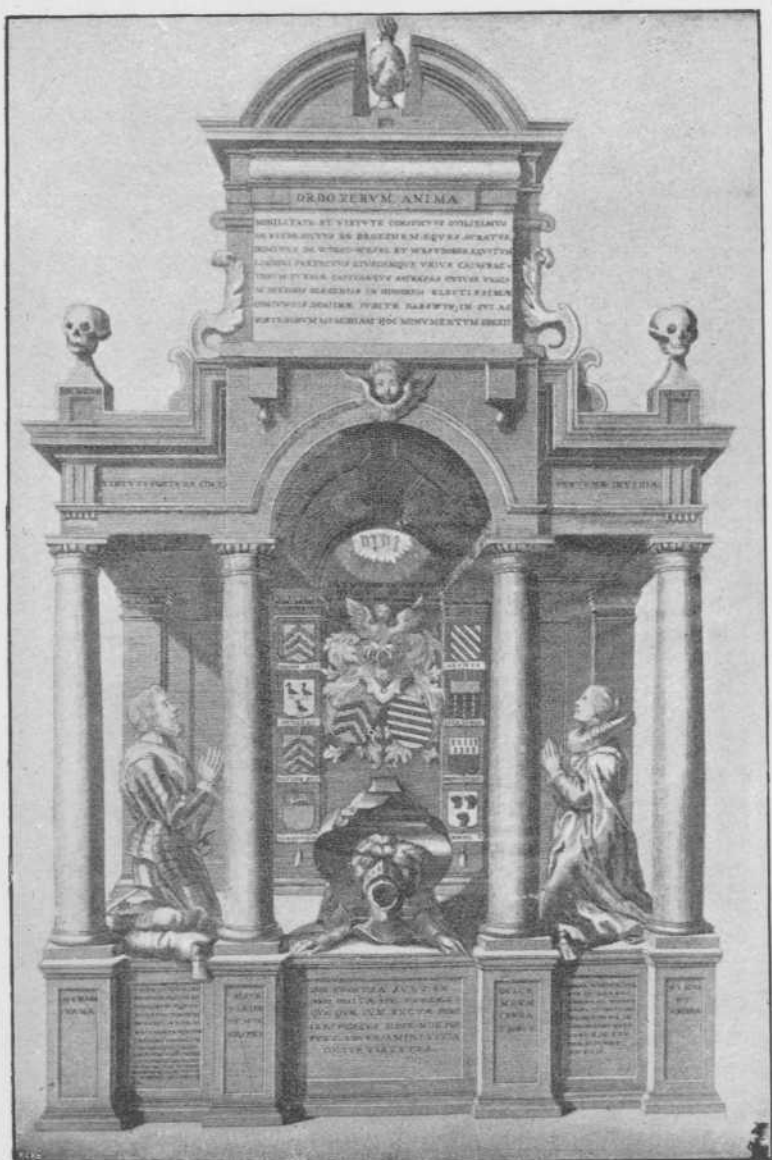

¹⁾ De Groote Kerk te Bergen-op-Zoom, eertijds een Katholieke en aan de H. Gertrudis toegewijd, thans in Protestantsche handen, bevat vele grafzerken, welker opschriften en wapens, zoowel als die van vele zerken in verschillende andere kerken van onze provincie, in „Taxandria” een plaats zullen vinden; daarenboven staan in deze kerk een drietal graf-tombes, waarvan de afbeeldingen zullen worden gegeven.

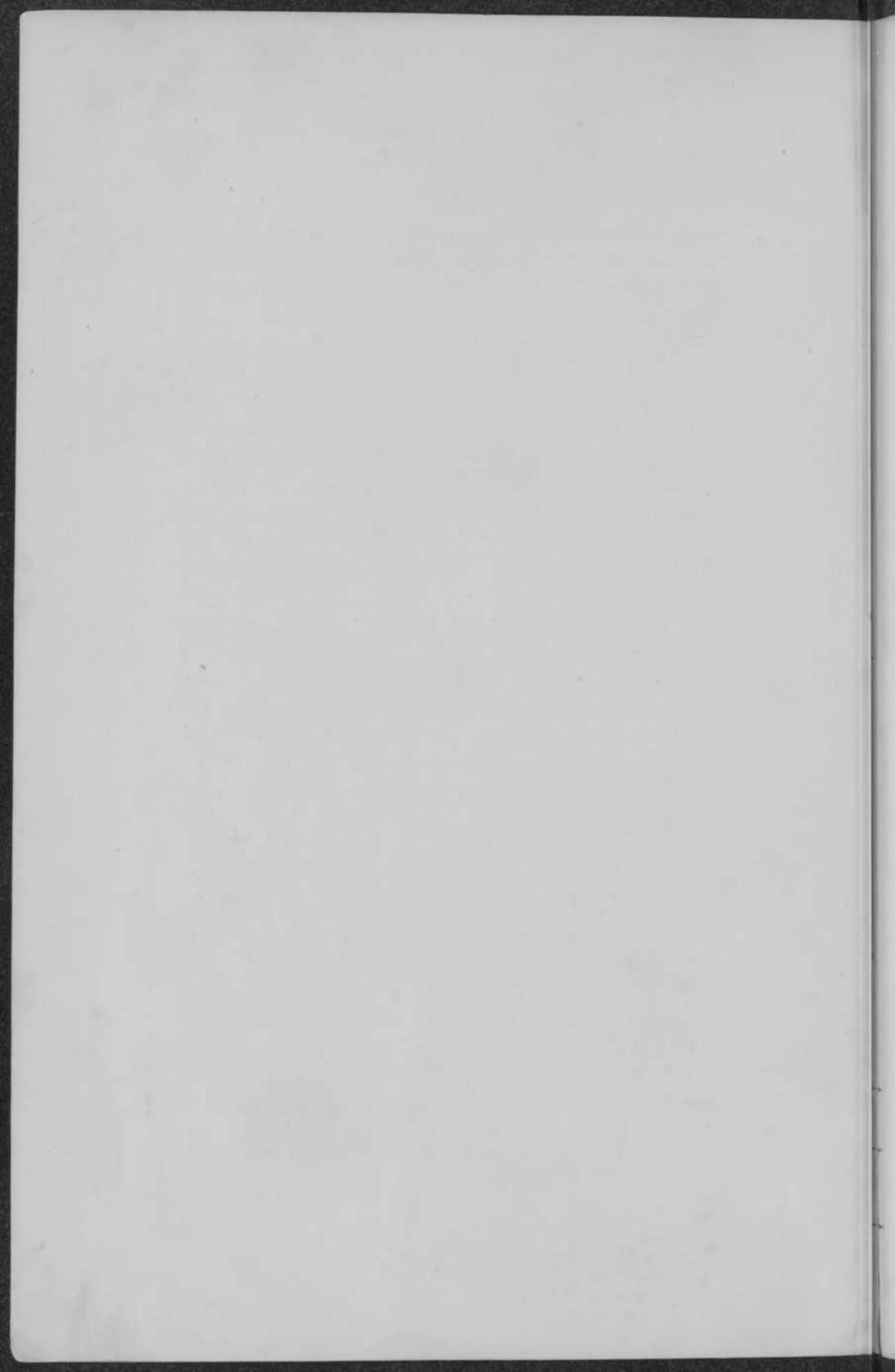
De plaat, welke bij dit nummer gevoegd is, werd ge-

¹⁾ De initialen, zooals er één in elk nummer zal voorkomen, zijn genomen uit een Antiphonarium, afkomstig uit het Huybergse Guilielmieten-klooster, en thans berustende in de Bibliotheek van het Bisschoppelijk Seminarie te Hoeven.

Dit Antiphonarium draagt op de voorste pagina het opschrift: Absolutum est hoc antiphonarium sub D. Jacobo Donck Pōre Anno Dñi 1531; in sommige letters leest men: W. Faber me fecit. Zij zijn vervaardigd op één vierde der grootte van de origineelen. Bij eenigen heb ik het bijwerk gedeeltelijk moeten wegnemen, daar zij anders te veel plaats besloegen.

Graftombe in de Groote Kerk te Bergen-op-Zoom.

nomen naar de afbeelding in „Grand Théâtre Sacré du Brabant”; met voordacht werd deze genomen, ofschoon zij reeds in druk verscheen, omdat men van rijkswege bezig is de tombes, die verschrikkelijk gehavend zijn, te restaureeren. Met deze is men in zooverre gereed, dat de beelden, die hoofd, handen en voeten verloren, nog moeten worden hersteld, terwijl ook de beide doodshoofden op de hoeken en de urn in het midden nog niet zijn aangebracht. Ook de 4 kwartieren van den man, zoowel als beide hoofdwapens ontbreken nog.

Omtrent de plaat merk ik op, dat het wapen der Aeswijns niet juist is weergegeven: op de tombe vertoont het vijf linkerschuimbalken (barres) en niet 5 rechterschuimbalken (bandes), zooals de plaat geeft. Daarenboven is het groene veld van het bekende wapen der Broekhuysens met zes figuren (geplaatst: 3, 2, 1) beladen, eenigszins gelijkende op hermelijnstaarten, waarvan het onderste gedeelte, ontdaan van de zijstaartjes, boogvormig naar linksch (heraldisch) is omgekruld; het bovenste gedeelte heeft meer den vorm gekregen van de bloemkroon eener tulp.

Nog verdient opmerking, dat de opschriften in schrijffletters zijn aangebracht, niet in drukletters.

Zooals het opschrift te lezen geeft, moet de tombe dienen om de gedachtenis te vereeuwigen van Willem van der Reydt, gezegd Broechem, heer van Wuest-Wesel en Westdoren, en van Judith van Aeswijn van Brakel. Zij leefden in de eerste helft der 17^e eeuw.

Hij was drossaard van stad en markgraafschap Bergen-op-Zoom en werd na de verovering van den Bosch in 1629 tot Hoog- en Laagschout dier stad aangesteld (zie Herald. Bibl. Jg. 1876 p. 297.)

De „van der Reydtstraat”, een der straten in het nieuwere gedeelte van Bergen-op-Zoom, en loopende van de Stationstraat in Noordelijke richting voor langs school A, is naar hem genoemd.

W. J. F. JUTEN.

ONBEKENDE WAPENS.

Onder deze rubriek zullen wij afbeeldingen of beschrijvingen geven van wapens, gevoerd door Noordbrabantse familiën, die in geen der ons bekende wapenboeken voorkomen.

Wapen gevoerd door Ghorys Adriaan Dyrven, die in 1531 schepen te Prinsenhage was; het werd ons welwillend opgegeven door Mr. P. A. J. van den Brandeler te Zutphen, den bekenden schrijver over genealogische onderwerpen. Op de oude familie Dyrven of Dirven, die thans nog bestaat, hopen wij later terug te komen.

Wapen gevoerd door Govert Wittermans in 1751 deken van het pottenbakkersgilde te Bergen-op-Zoom. Een sprekend wapen dus: een man, die in iedere hand een witkwast houdt; de helm is aanzierende en gekroond.

Een ander pottenbakkersdeken, maar van het gilde te Oosterhout, voerde het wapen, hiernaast afgebeeld; dat zijner vrouw bestond in een leeuw op een veld van goud; beiden gedekt door een kroon met vijf fleurons; hij leefde anno 1769 en heette Jan Janse Broekhoven.

De familie Huygermans te 's Hertogenbosch voerde doorsneden: I een loopend hert; II een jachthoorn. Wie der lezers van „Taxandria” geeft de kleuren?

W. J. F. JUTEN.